

DOBRE
PRAKTYKI
AKTYWNOŚCI
RADY
DZIAŁALNOŚCI
POŻYTKU
PUBLICZNEGO

Publikacja „Dobre praktyki aktywności rady działalności pożytku publicznego” powstała w trakcie realizacji projektu „Wspólne sprawy, wspólne działania” realizowanego przez Kujawsko-Pomorską Federację Organizacji Pozarządowych ze środków otrzymanych w ramach Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030. Opinie wyrażone w publikacji są wyłącznie opiniami jej Autorów i Wydawcy.

Publikacja dystrybuowana nieodpłatnie

Toruń 2022

Wydawca:

Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych

Fosa Staromiejska 30/3, 87-100 Toruń

www.federacja-ngo.pl

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności -
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Fundusz Inicjatyw
Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030.

Zebrane w niniejszym opracowaniu przykłady aktywności rady działalności pożytku publicznego (rdpp) ani nie stanowią wykazu działań w jakiś sposób wyjątkowych, ani też nie są skończonym katalogiem możliwości. Intencją publikacji jest przybliżenie kilku doświadczeń, które przy uwzględnieniu lokalnych uwarunkowań mogą stać się przedmiotem aktywności kolejnych rad pożytku w gminach i powiatach.

Obserwacja aktywności rad działalności pożytku publicznego powoływanych przez samorządy pokazuje, że wiele z tych gremiów zмага się z inercją, a na pewno z biernością, w efekcie zaniedbując szansę rozwijania relacji międzysektorowych. Nie dzieje się tak w wyniku złej woli uczestniczących w radzie, ale z braku praktyki i doświadczeń wspólnych działań administracji i III sektora. Dlatego przybliżenie choćby kilku przykładów aktywności może stać się inspiracją do działania, a pośrednio służyć lokalnym i regionalnym społecznościom.

Opracowanie „Dobre praktyki aktywności rad działalności pożytku publicznego” nie ma charakteru poradnika, a opisane w nim doświadczenia i rozwiązania dotyczą zarówno aktywności merytorycznej rad, jak i wymiaru organizacyjnego ich pracy. W publikacji bazujemy na „szerokim” rozumieniu funkcji rady, tj. zakładamy, że zadania rady wskazane w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie stanowią punkt wyjścia do działania, określając jedynie ich kierunek, a nie formę. Oznacza to, że ustawowe zadanie opiniowania projektów strategii rozwoju oraz projektów uchwał i aktów prawa miejscowego nie musi być realizowane przez „milczący akcept” rady, ale w formule gwarantującej nie tylko radzie, ale też środowisku pozarządowemu wypowiedzenie się i doprowadzenie do zmiany.

Podobnie, wynikające z ustawy zadanie wyrażania opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych nie ma być jedynie dyskusją nad poprawnością składania ofert w konkursach, ale weryfikacją lokalnie występujących problemów, analizą danych, proponowaniem i wypracowywaniem rozwiązań, które doprowadzą do wyższej jakości funkcjonowania NGO, w tym także w relacjach z administracją.

Poszczególne przykłady nie zostały drobiazgowo zrelacjonowane co do miejsc i terminów ich przeprowadzenia, chociaż wszystkie pochodzą z faktycznych działań podejmowanych przez rady w województwie kujawsko-pomorskim – przede wszystkim rady szczebla regionalnego, ale także powiatowego i gminnego. Nie jest tu istotne kto przeprowadził te działania, ale ważna jest świadomość, że działania te zostały podjęte, faktycznie wdrożone, jakie zasoby były potrzebne by je prowadzić oraz jaki jest ich efekt. Dla przytoczonych przykładów nie ma też znaczenia informacja kto był ich inicjatorem (strona publiczna czy pozarządowa?), ani kto wziął odpowiedzialność za poszczególne działania (kilkoro czy wszyscy członkowie rady?), ani też, czy konkretne rozwiązania wymagały długiego wzajemnego przekonywania co do zasadności ich podjęcia. Na pewno przytoczone przykłady dowodzą, że rady mogą być miejscem faktycznej aktywności na rzecz lepszej, czyli bardziej efektywnej współpracy międzysektorowej oraz wykorzystania szansy, jaką jest powołane kilkunastoosobowe gremium, skupiające osoby o licznych doświadczeniach i deklarujących zaangażowanie w rozwój III sektora.

01.	Rada to gremium,... które nie może podejmować własnej inicjatywy?	6
02.	Rada to gremium,... które ma „przyklepywać” pomysły samorządu?	8
03.	Rada to gremium,... które nie ma wpływu na codzienną aktywność organizacji pozarządowych?	10
04.	Rada to gremium... bez pieniędzy?	12
05.	Rada to gremium,... które niewiele wie o potrzebach III sektora?	14
06.	Rada to gremium,... w którym łatwo o brak konsekwencji w działaniu?	16
07.	Rada to gremium,... o którym nikt nie słyszał?	18
08.	Rada to gremium,... w którym reprezentacja NGO jest za mało aktywna?	20
	Komentarz do przykładów	22

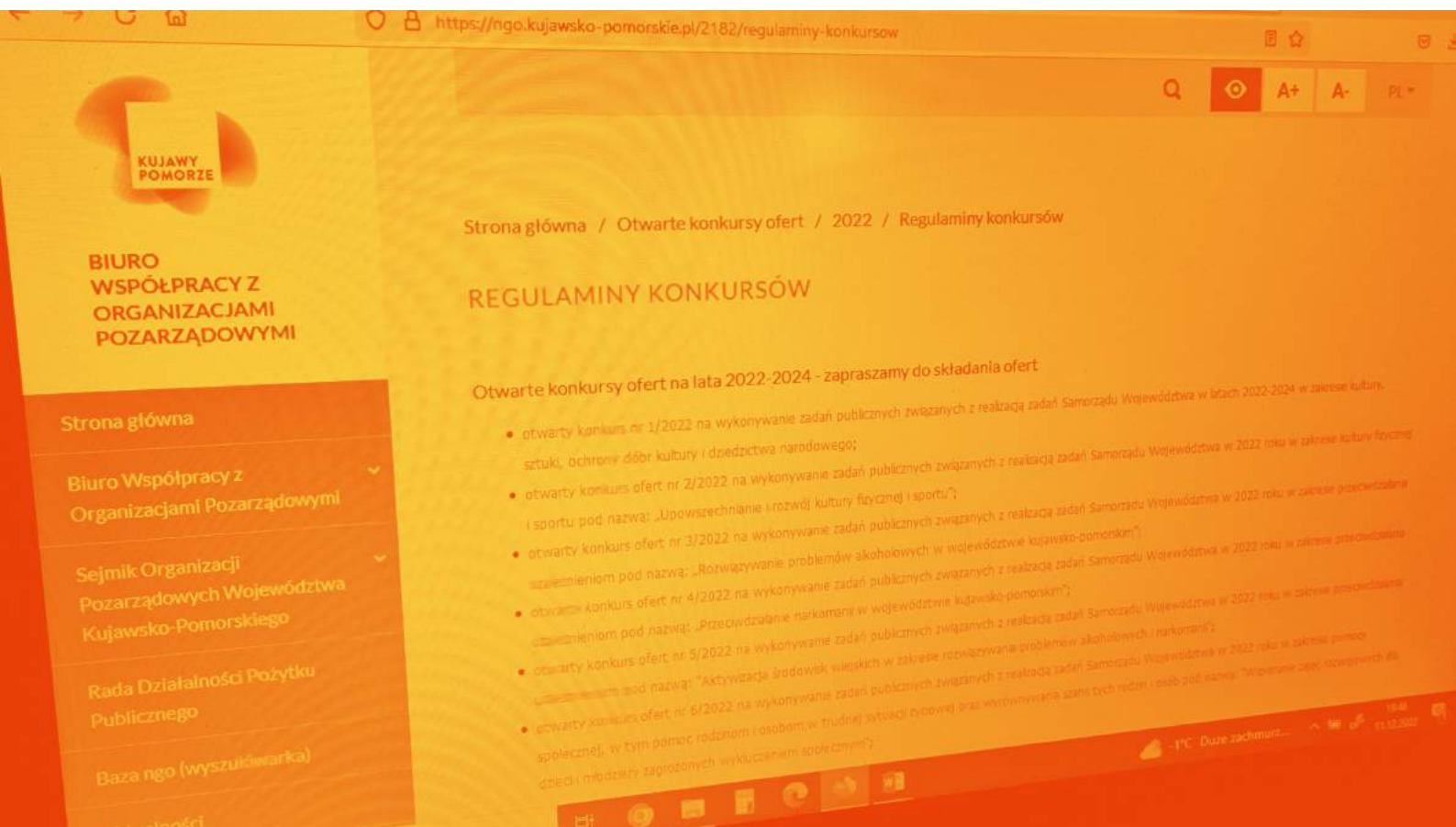
01 RADA TO GREMIUM,... KTÓRE NIE MOŻE PODEJMOWAĆ WŁASNEJ INICJATYWY?

Zadania ustawowo przypisane radzie działalności pożytku publicznego mogą sugerować, że rada jest zobowiązana do realizacji konkretnego i skończonego katalogu działań. Czy jednak opiniowanie projektów strategii i uchwał, albo wyrażanie opinii w sprawach dotyczących funkcjonowania organizacji pozarządowych to zakres zadań, które ograniczają funkcjonowanie rady? Nie!

Te i inne zadania wyliczone w ustawie należy potraktować jako punkt wyjścia do aktywności. Bo jak opiniować dokumenty bez znajomości potrzeb i stanowiska sektora pozarządowego? Albo jak wyrażać opinię w sprawach dotyczących organizacji pozarządowych bez poznania zdania tych organizacji? Co więcej, jeśli rada z własnej inicjatywy nie będzie na bieżąco rozmawiać z organizacjami, weryfikować potrzeb środowiska w relacjach z samorządem i w codziennej aktywności, jej rola, a przede wszystkim merytoryczna jakość jej decyzji i opinii będzie niska.

Obecne w mniejszym lub większym stopniu w każdej radzie podejście *„jesteśmy ciałem konsultacyjno-doradczym, nie powinniśmy podejmować inicjatywy, ale czekać na sprawy i zagadnienia skierowane do nas do konsultacji”* jest pierwszym krokiem do bierności, a przede wszystkim do zmarnowania szansy, jaka wynika z faktu powołania rady i stworzonej w ten sposób płaszczyzny kontaktu, dyskusji i działania.

Przykładem takiej „własnej inicjatywy” jest wypracowanie zmian w konkursach o środki na wspieranie realizacji zadań publicznych przez samorząd regionu. Rada opracowała i przedstawiła marszałkowi województwa propozycję nowych zasad dofinansowania projektów w konkursach ogłaszanych przez samorząd regionalny. Zaproponowano wprowadzenie procedury regrantingu dla projektów do 5 tyś. zł z czterokrotnym naborem w ciągu roku oraz przyjęcie zasady, że projekty powyżej 5 tyś. zł nie mogą być dofinansowane poniżej 75% wnioskowanej kwoty. Rozwiązanie to zostało wpisane do programu współpracy samorządu województwa z organizacjami pozarządowymi na kolejny rok. Sam pomysł był m.in. wynikiem uwag zgłaszanych przez organizacje do sposobu przyznawania dotacji i do poważnych ingerencji (cięć) w wysokość budżetów składanych ofert.

02 RADA TO GREMIUM,... KTÓRE MA „PRZYKLEPYWAĆ” POMYSŁY SAMORZĄDU?

Rolą rady działalności pożytku publicznego jest m.in. opiniowanie projektów strategii rozwoju przygotowywanych przez samorządy oraz opiniowanie projektów uchwał i aktów prawa miejscowego, w tym programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. W praktyce oznacza to, że przygotowywany dokument (strategia, program) krótko przed uchwaleniem trafia do rady, która mniej lub bardziej szczegółowo zapoznaje się z treścią projektu i opiniuje dokument.

Powyższa kompetencja nie musi oznaczać, że rada ograniczy się do roli podmiotu, który machinalnie opiniuje dokument, ale podejmie wysiłek włączenia organizacji pozarządowych w tworzenie dokumentu, a później w jego zaopiniowanie.

Przykładem może tu być proces włączenia się rady w budowanie i konsultowanie strategii rozwoju województwa, która zanim została wypracowana i jako projekt skierowana do rady do zaopiniowania była przygotowywana przez urząd marszałkowski w kilkuetapowym procesie. Rada wykorzystwała okres przygotowań strategii do zorganizowania „własnych” spotkań konsultacyjnych, zapraszając na nie stowarzyszenia i fundacje z regionu oraz posiłkując się wsparciem merytorycznym reprezentantów urzędu przygotowujących strategię. Proces ten rozpoczął się od przeprowadzenia dwudniowego warsztatu dla reprezentantek i reprezentantów NGO o tworzeniu strategii i roli organizacji w jej powstaniu.

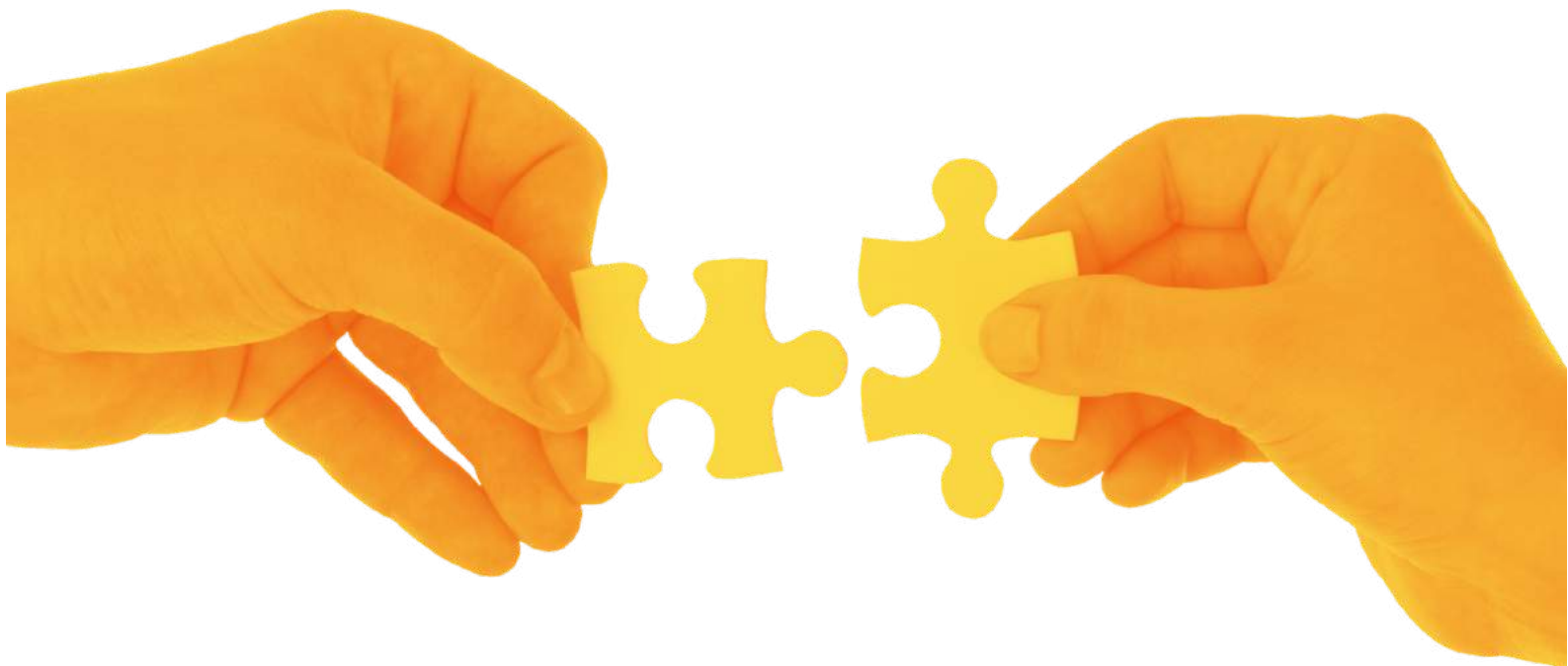
Spotkanie pozwoliło na zebranie propozycji stowarzyszeń i fundacji do powstającej strategii, ale też pomogło w zaplanowaniu kolejnych działań w procesie jej tworzenia. W oparciu o ustalenia ze spotkania powstał zespół roboczy, którego zadaniem było włączenie się w proces budowania strategii, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień związanych z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego. Mimo trwającej pandemii COVID-19 i obowiązywania związanych z nią ograniczeń, zespół spotykał się w formule zdalnej wypracowując uwagi i postulaty do tzw. pierwszej wersji strategii. Również z inicjatywy rady przeprowadzone zostało spotkanie dla organizacji pozarządowych dot. drugiej wersji projektu strategii, a ww. zespół również do tego projektu sformułował uwagi, które rada zgłosiła w procedurze konsultacyjnej. Zdecydowana większość uwag została uwzględniona i przyjęta w strategii.

03 RADA TO GREMIUM,... KTÓRE NIE MA WPŁYWU NA CODZIENNĄ AKTYWNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH?

Efektywne gremium opiniodawczo-doradcze to takie, które potrafi przewidywać ewentualne trudności, albo wyzwania, które pojawią się w obszarze, w którym jest aktywne. Dla rady działalności pożytku publicznego oznacza to, że nie czeka ona aż wystąpią problemy, aby ewentualnie wówczas podjąć działanie, ale na bieżąco śledzi zmiany w przepisach, zna wyniki badań III sektora, czy też wyciąga wnioski ze stosowania obowiązujących rozwiązań.

Przykładem działania, które jest swoistym uprzedzeniem utrudnień i problemów w funkcjonowaniu organizacji może być aktywność rady działalności pożytku publicznego w związku z wejściem w życie kolejnych obowiązków (również dla organizacji pozarządowych) wynikających z przepisów ustawy o zapewnieniu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Przepisy te, zwłaszcza w odniesieniu do działań realizowanych z wykorzystaniem środków publicznych, dotyczą także aktywności organizacji pozarządowych. Dlatego, przygotowując się na wejście w życie tych regulacji, rada – współpracując z pracownikiem urzędu odpowiedzialnym za realizację przepisów ustawy – przygotowała wstępny zarys, a następnie szczegółowy materiał, który przybliży zasady poprawnego wypełnienia obowiązków wynikających z ww. ustawy i który został włączony jako materiał pomocniczy do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w kolejnym roku.

Założeniem dla powstania materiału było pokazanie jak poprawnie i zgodnie z intencją ustawodawcy realizować zasady dostępności w ofertach konkursowych finansowanych ze środków publicznych. Jednocześnie aktywność rady pozwoliła także na dostosowanie brzmienia postanowień umów o dofinansowanie ofert NGO w kwestiach odnoszących się do zapewnienia dostępności.

Dlatego, przygotowując się na wejście w życie tych regulacji, rada – współpracując z pracownikiem urzędu odpowiedzialnym za realizację przepisów ustawy – przygotowała wstępny zarys, a następnie szczegółowy materiał, który przybliży zasady poprawnego wypełnienia obowiązków wynikających z ww. ustawy i który został włączony jako materiał pomocniczy do otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych w kolejnym roku. Założeniem dla powstania materiału było pokazanie jak poprawnie i zgodnie z intencją ustawodawcy realizować zasady dostępności w ofertach konkursowych finansowanych ze środków publicznych. Jednocześnie aktywność rady pozwoliła także na dostosowanie brzmienia postanowień umów o dofinansowanie ofert NGO w kwestiach odnoszących się do zapewnienia dostępności.

04 RADA TO GREMIUM... BEZ PIENIĘDZY?

Rada działalności pożytku publicznego nie ma budżetu, który mogłaby przeznaczyć na realizację konkretnych aktywności związanych z jej zadaniami. Nic też dziwnego, że jest to często przytaczany argument przeciwko efektywności funkcjonowaniu rad.

Każda rada korzysta z dwóch typów zasobów – zaplecza organizacyjnego (technicznego) urzędu, w którym działa, oraz zaplecza kadrowego, czyli pracowników konkretnego samorządu oraz społecznego zaangażowania reprezentantek i reprezentantów III sektora obecnych w radzie. Jednak jako „budżet rady” należy rozumieć konkretną pulę środków przeznaczaną na funkcjonowanie rady z samorządowego budżetu, którą rdpp wykorzystuje na realizację własnych inicjatyw. Czy taki budżet jest potrzebny? O tyle, o ile mamy konkretny pomysł na jego wykorzystanie. Bowiem nie warto planować i przyjmować budżetu rady, gdy nie mamy precyzyjnego planu w jakich konkretnych działaniach w najbliższym roku budżet ten może się przydać.

Środki finansowe mają przede wszystkim dać możliwość wyjścia poza schemat działania rady jako gremium, które ograniczone jest ramami funkcjonowania w formule nieregularnych i krótkich, kilkugodzinnych posiedzeń. Nie mając planu działań, które wskazują na konieczność zaangażowania dodatkowych zasobów finansowych, nie warto zabiegać o budżet dla rady. I odwrotnie – jeśli z wyobraźnią i determinacją podchodzimy do roli i aktywności rady, niezbędne będą narzędzia finansowe dla realizacji jej pomysłów i przedsięwzięć.

Każda z aktywności rady opisana na poprzednich stronach jest przykładem takiego konkretnego pomysłu z wykorzystaniem dodatkowego budżetu – spotkania dla organizacji służące wypracowaniu zasad regrantingu, działania konsultacyjne związane z włączeniem kwestii społeczeństwa obywatelskiego do regionalnej strategii, czy też opinia prawna ws. poprawności zawarcia w regulaminie konkursów wymagań związanych z dostępnością. Aby móc prowadzić te działania, rada najpierw zabiegała o wydzielenie dla niej budżetu m.in. pisząc wniosek o jego stworzenie do marszałka województwa i uzasadniając kwotę 30 tys. zł jako pulę środków niezbędnych i wystarczających na jej roczne działania. Kwota 30 tys. zł nie jest wysoka dla samorządu regionalnego, a mimo to w perspektywie dwunastu miesięcy pozwala radzie na podjęcie kilku istotnych działań na rzecz III sektora w województwie.

05 RADA TO GREMIUM,... KTÓRE NIEWIELE WIE O POTRZEBACH III SEKTORA?

Mocną stroną rady działalności pożytku publicznego jest jej międzysektorowy charakter oraz fakt jej współtworzenia przez osoby z różnymi doświadczeniami, kompetencjami i z różnych środowisk. Niemniej zajmując się problematyką współpracy samorządu i organizacji pozarządowych, rada winna korzystać z dostępnych danych o sektorze pozarządowym, kondycji organizacji, jakości współpracy międzysektorowej itp. A jeśli tych danych nie ma? Może zlecić ich zebranie, co nie musi jednocześnie oznaczać szeroko zakrojonych badań i wysokich kosztów.

Na planowanie i zlecenie badań można przyjąć dwa podejścia – pierwsze, gdy rada wnioskuje do instytucji publicznych o przeprowadzenie konkretnych zadań, drugie, gdy zleca badania korzystając z własnego budżetu.

Przykładem na pierwsze podejście może być aktywność rady w województwie kujawsko-pomorskim, gdzie rada m.in. skutecznie zawnioskowała do właściwej komórki urzędu marszałkowskiego o przeprowadzenie badań poświęconych korzystaniu przez organizacje pozarządowe ze środków unijnych.

W procesie tym członkowie rdpp zgłosili propozycję badań, uczestniczyli w tworzeniu ram i zakresu badań, weryfikowali narzędzia badawcze i pierwsze wersje raportów, jak i upowszechniali udział w badaniu wśród organizacji pozarządowych.

Powstały dwa badania dot. barier i trudności w aplikowaniu przez organizacje pozarządowe o środki regionalnego programu finansowanego z UE oraz zakresu i formy realizacji zasady partnerstwa w ramach tego programu. Podobnie można wykorzystać środki, którymi dysponują samorządy przygotowujące strategie i programy lokalne, tzn. włączyć się w tworzenie zakresu badania, w tym kwestii związanych z tym, co ważne dla III sektora i współpracy międzysektorowej.

Z kolei przykładem na drugie podejście może być zlecenie badania z wykorzystaniem budżetu rady. Takim działaniem w województwie kujawsko-pomorskim było badanie potrzeb organizacji pozarządowych wynikających ze skutków pandemii koronawirusa COVID-19. Również w tym przypadku rada była inicjatorem badania, uzgadniała formę i zakres badania, akceptowała raport z wynikami.

W każdym z opisanych powyżej przypadków informacje z badań służyły uzasadnieniu dla obserwacji i doświadczeń osób uczestniczących w pracach rady oraz pozyskaniu dodatkowej i obiektywnej wiedzy o zjawiskach oddziałujących na III sektor w konkretnych obszarach aktywności.

06 RADA TO GREMIUM,... W KTÓRYM ŁATWO O BRAK KONSEKWENCJI W DZIAŁANIU?

Rada działalności pożytku publicznego nie jest zobowiązana do działania z określoną częstotliwością spotkań, a samo zwoływanie jej posiedzeń nie jest obligatoryjne. Dlatego jeśli rada ma być gremium aktywnym, które służy rozwojowi społeczeństwa obywatelskiego i relacji samorządu z organizacjami, niezbędne jest zapewnienie kilku rozwiązań organizacyjnych.

Dobre przykłady z tego zakresu dotyczą przede wszystkim ustalenia w strukturze rady jej prezydium, którego uczestniczki i uczestnicy potrafią sprecyzować i zaproponować radzie konkretny plan działań, w tym ich zakres i formę. Wówczas odpowiedzialnością prezydium jest dążenie do zrealizowania tego planu, dbałość o stały kontakt między członkami, który polega przede wszystkim na pilnowaniu podjętych spraw i wyzwań oraz na organizacji spotkań.

Dobłą praktyką jest też planowanie posiedzeń rady z kilkumiesięcznym wyprzedzeniem, w tym wspólne wyznaczenie terminów z założeniem, że konkretne posiedzenie ujęte w kalendarzu nie odbędzie się, jeśli nie pojawią się żadne kwestie wymagające omówienia przez radę.

Harmonogram spotkań w układzie comiesięcznym gwarantuje, że rada będzie aktywna, a przedmiotem jej spotkań będą sprawy i wyzwania pojawiające się na bieżąco. Jednocześnie każda sprawa procedowana podczas posiedzeń wymaga podsumowania i decyzji, czy została zamknięta, czy też będzie kontynuowana w kolejnych miesiącach.

Takie podejście nie pozwoli, by konkretne tematy zostały pominięte lub niedokończone, bo program kolejnych posiedzeń powstaje podczas trwających właśnie spotkań. Jeżeli do takiej metody pracy dodamy jeszcze zadanie upowszechniania wśród organizacji pozarządowych aktywności rady, to okaże się, że nie tylko tematy „nie uciekają”, ale w dodatku jest ich spora lista. To częstotliwość kontaktów (spotkań) i konieczność raportowania o postępach realizacji zobowiązań są najlepszym motorem do działania.

07 RADA TO GREMIUM,... O KTÓRYM NIKT NIE SŁYSZAŁ?

Formuła posiedzeń i pracy rady działalności pożytku publicznego jest na swój sposób sztuczna i wymuszona – rdpp powoływana jest przez władzę publiczną przez co udział w niej tworzy wrażenie swoistej nominacji, a w dodatku posiedzenia rady odbywają się w siedzibie urzędu, który dla części osób w radzie jest miejscem pracy, ale reprezentacja pozarządowa czuje się w nim gośćmi, albo petentami

Jednocześnie metodą dokumentowania pracy rady są zwyczajowo protokoły z posiedzeń, których nie można uznać za narzędzie służące przekazywaniu informacji do sektora pozarządowego. W efekcie statystycznej organizacji pozarządowej działalność rdpp jest nieznana, a utrzymywanie jej istnienia pozorowane. Z kolei dla wielu osób uczestniczących w pracach rady jej funkcjonowanie wydaje się oficjalnym, ale nieefektywnym działaniem.

Jako dobre praktyki niwelowania powyższego stanu rzeczy należy wskazać stosowanie przez radę trzech prostych narzędzi:

- a) wykorzystanie aktualnych i najbardziej popularnych komunikatorów do kontaktu z organizacjami pozarządowymi, jak prowadzenia grupy dyskusyjnej na Facebooku,
- b) używanie newslettera samorządowego do informowania o bieżących działaniach rady,
- c) tworzenie i publikowanie rocznych sprawozdań z działalności rady, które pokażą czym i z jakim skutkiem zajmuje się rada.

To trzecie rozwiązanie nie ma na celu drobiazgowego opisywania aktywności rady, ale stworzenie zestawienia działań z komentarzem opisującym uzasadnienie, przebieg i wynik konkretnych inicjatyw. Wszystkie wymienione rozwiązania wymagają czasu i zaangażowania, przy czym informowanie środowiska pozarządowego o bieżących działaniach należy uznać za obowiązek osób obecnych w radzie. Tym bardziej w radach, których skład został ustalony w wyniku wyborów prowadzonych w środowisku pozarządowym. Z drugiej strony, tak jak zostało to już wcześniej wspomniane, gotowość informowania o podejmowanych działaniach musi poprzedzić gotowość ich podjęcia!

08 RADA TO GREMIUM,... W KTÓRYM REPREZENTACJA NGO JEST ZA MAŁO AKTYWNA?

Zdarza się, że aktywność reprezentacji organizacji pozarządowych w radzie, a co za tym idzie aktywność całej rady, będzie niewielka. Przywoływana już bierność rady może wynikać z braku kontaktu ze środowiskiem pozarządowym – bez informowania o działaniach rady, bez włączania organizacji w inicjatywy rady, bez weryfikowania potrzeb i oczekiwań środowiska pozarządowego łatwo będzie nie tylko o „oderwanie” rady od spraw III sektora, ale także o zagubienie sensu i celu funkcjonowania rdpp.

Oprócz wskazanych już przykładów aktywności rady, które nie tylko podnoszą efektywność jej działań, ale także uzasadniają jej rolę i znaczenie dla współpracy międzysektorowej, warto pomyśleć o jej reprezentatywności. W coraz większej liczbie rad sposobem wyłaniania jej uczestników ze strony pozarządowej są wybory. Dzieje się tak na wszystkich szczeblach samorządu, chociaż praktyka ta nadal nie jest powszechna. I tutaj, podobnie jak stało się to już w wielu radach, niezbędne jest wypracowanie przez rdpp zasad wyborów reprezentacji NGO do rady.

Dla procedur wyborczych istotne będzie zadbanie o ich transparentność, czyli przejrzystość, jawność i zrozumiałość dla zainteresowanych, ale także o zagwarantowanie dostępu do skorzystania z biernego i z czynnego prawa wyborczego

Dobłą praktyką wyborów jest zarówno ich realizacja w formule korespondencyjnej (zgłoszenia kandydatów, jak i głosowanie odbywają się mailowo oraz/lub pocztą tradycyjną), jak i w formule spotkania wyborczego podczas którego obecni na sali, tj. uprawnieni do oddania głosu przedstawiciele organizacji pozarządowych, otrzymują i wypełniają karty do głosowania. W każdej formule niezbędne jest umożliwienie kandydatkom i kandydatom zaprezentowanie ich kandydatur, w tym wymaganie od nich wskazania pomysłu na aktywność w radzie i na reprezentowanie III sektora.

Takie rozwiązania prowadzą do większej odpowiedzialności przy podejmowaniu decyzji o uczestniczeniu w pracach rady, jak i do wyższego zaangażowania. Jednocześnie procedura wyborcza i udzielony w ten sposób kredyt zaufania zachęcają do świadomego reprezentowania III sektora, podejmowania inicjatywy i informowania „wyborców” o realizowanych działaniach. Z kolei w szeroko rozumianym środowisku pozarządowym przeprowadzenie wyborów oznacza wzrost świadomości o roli i funkcjonowaniu rady, jak i do wyższego zainteresowania jej działalnością.

KOMENTARZ DO PRZYKŁADÓW

Każda z zaprezentowanych w opracowaniu aktywności została przeprowadzona w odpowiedzi na konkretną potrzebę zgłoszoną albo przez osoby uczestniczące w pracach rady (z sektora publicznego lub obywatelskiego), albo przez organizacje pozarządowe.

Niektóre z przykładów dotyczą działań prowadzonych na przestrzeni ponad pół roku (np. tworzenie zasad regrantingu, badanie potrzeb NGO w kontekście COVID, tworzenie procedur wyborczych do rdpp), inne są pomysłami wypracowanymi w ciągu dwóch-trzech miesięcy (np. uwzględnienie przepisów o dostępności w konkursach ofert, stworzenie budżetu rady, zasady informowania o działaniach rady).

Na pewno każde z zaprezentowanych działań wymagało społecznego, często wielogodzinnego zaangażowania osób uczestniczących w radzie – bez względu na to, czy chodziło o prowadzenie grupy tematycznej na Facebooku, włączenie się w planowanie badań ewaluacyjnych, przygotowanie procedury wyborczej, czy o prowadzenie procesu konsultacji strategii. Dla części z opisanych aktywności niezbędne było też zapewnienie dodatkowych środków finansowych, bowiem skala i zakres tych działań wykraczały poza możliwości organizacyjne samorządu lub aktywność społeczną członków rady (np. warsztaty dla organizacji pozarządowych, spotkania konsultacyjne, badania ewaluacyjne).

W każdym przypadku kluczowe było podjęcie wspólnej decyzji, że rada chce zająć się konkretną sprawą. Istotne było również nastawienie do wspólnego działania, w tym otwartość na opinie i propozycje innych osób oraz świadomość, że od pierwszej propozycji rozwiązania danej sprawy do ostatecznych ustaleń wiele się zmieni, ale zmiana ta oznacza efektywne wykorzystanie potencjału szerszego grona osób.

Kujawsko-Pomorska Federacja Organizacji Pozarządowych powstała w 2010 roku w wyniku współpracy partnerskiej kilkunastu kujawsko-pomorskich NGO. Obecnie zrzesza 35 organizacji członkowskich. Wśród jej celów statutowych znajdują się m.in. rzecznictwo interesów organizacji pozarządowych w sprawach wspólnych dla organizacji członkowskich, inicjowanie, opiniowanie i wypowiedanie się w sferze uregulowań prawnych i projektów zmian w prawie oraz prowadzenie działań strażniczych, działanie na rzecz partnerskiej współpracy organizacji pozarządowych z administracją publiczną wszystkich szczebli, reprezentacja organizacji pozarządowych, należących do Federacji, wobec sektora publicznego i innych środowisk.

Aby realizować cele statutowe w Federacji działamy na wielu polach, m.in. rozwijamy konsultacje społeczne (biorąc w nich udział, przydzielając gminom granty na ich realizację, prowadząc portal konsultacji internetowych stacja-konsultacja), certyfikujemy (nagradzamy proobywatelskie samorządy i profesjonalnie działające NGO), wspieramy reprezentantów III sektora w gremiach opiniodawczo-doradczych (przyznając środki na realizację ich działań, zasiadając w takich gremiach jak np. Rady Działalności Pożytku Publicznego, prowadząc sekretariat rzeczniczy), wspieramy wolontariat (jesteśmy regionalnym partnerem Korpusu Solidarności), podnosimy kompetencje osób zaangażowanych w pracę kujawsko-pomorskich organizacji pozarządowych (poprzez szkolenia, partnerstwo projektowe, wspólną pracę i utrzymywanie stałego kontaktu nie tylko w gronie organizacji członkowskich). Przy Federacji działa Forum Dobrego Prawa. Tworzy je grupa ponad 40 osób – przedstawicieli organizacji pozarządowych z województwa kujawsko-pomorskiego – absolwentów „Szkoły Stanowienia Prawa”, którym zależy by wspólnie zmieniać i ulepszać prawo, angażować się w sprawy ważne i kluczowe dla III sektora oraz budować zaplecze eksperckie. W ramach Forum zajmujemy się monitorowaniem przepisów ważnych dla NGO i dla ich działalności oraz proponowaniem zmian w prawie. Forum to również forma kontaktu i współpracy przedstawicieli NGO, która pomaga nam w prowadzeniu działań rzeczniczych, wymienianiu się doświadczeniami i planowaniu kolejnych przedsięwzięć. Celem funkcjonowania Forum jest przede wszystkim stworzenie zaplecza eksperckiego III sektora w regionie dla potrzeb udziału organizacji pozarządowych w procesie stanowienia prawa.

O sobie i naszych działaniach piszemy dużo, zarówno na stronie internetowej, jak na profilu FB. Wydaliśmy publikację pt. Pierwsze dziesięć lat, podsumowującą pierwsze dziesięć lat aktywności Federacji. Nakręciliśmy też trzy filmy, w których z perspektywy dziesięciu lat istnienia opowiadamy o tym, co nas łączy i co razem robimy.